

Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія

Сумський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр

**ПРАВОВА НАУКА І ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ
ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали
XV Міжнародної науково-практичної конференції**

(24 травня 2024 року)

Суми – 2024

УДК 34
ББК 67
Р66

*Рекомендовано до друку вченою радою Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ,
протокол № 6 від 15 травня 2024 року*

Редакційна колегія:

Лукаш С. С., доктор юридичних наук, професор (голова редколегії);
Василенко В. А., кандидат філологічних наук, доцент;
Ващенко С. С., доктор юридичних наук, доцент;
Лук'янихіна О. А., кандидат економічних наук, доцент;
Панасюк О. В., доктор юридичних наук, доцент.

Р66 Правова наука і державотворення в Україні в контексті інтеграційних процесів: матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (24 травня 2024 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: СФ ХНУВС, 2024. 407 с.

Збірник містить тези доповідей учасників XV Міжнародної науково-практичної конференції «Правова наука і державотворення в Україні в контексті інтеграційних процесів» з проблем юриспруденції, економіки, філософії, історії, психології, лінгвістики, освіти, євроінтеграції на шляху сучасного державотворення в Україні. Матеріали викладені в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори.

УДК 34
ББК 67

*Електронна копія збірника безоплатно
розміщується у відкритому доступі на сайті Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
(<http://sumy.univd.edu.ua/uk>) у розділі «Наукова діяльність»,
сторінка*

*«Матеріали науково-практичних конференцій»),
а також у репозитарії ХНУВС
(<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>)*

| | |
|---|-----|
| Довиденко А. Г., Декусар Г. Г. Сучасні цифрові технології для забезпечення безпеки держави у сфері права | 353 |
| Лук'янихін О. В. Інформаційні технології для стійкості розподілених енергомереж | 356 |
| Лук'янихін В. О., Салмісту С., Ветрова А. О. Вплив штучного інтелекту на систему публічного управління | 359 |
| Подус О. В. Роль штучного інтелекту в підвищенні ефективності державного управління | 362 |
| Різванов В. С., Декусар Г. Г. Боротьба зі злочинами у сфері інформаційних технологій | 365 |
| Сітковський Є. А., Серафимова О. М. Сучасні інформаційні технології та цифровізація для цілей суспільства, держави, безпеки | 367 |
| Ткачов І. А. Цифровізація освітнього процесу | 372 |
| Правові, економічні та соціальні аспекти європейської, світової та євроатлантичної інтеграції України в умовах воєнного стану | |
| Krasilnikov V., Dekusar H. Economic aspects of Ukraine's european integration under martial law | 374 |
| Shkola V., Bakin M. The EU's carbon border adjustment mechanism: economic and legal issues | 377 |
| Внукова Н. М. Економіко-правове забезпечення кластерної політики у євроінтеграційному інноваційному процесі | 382 |
| Головко Б. Б., Головко Б. Г. Досвід організації судово-медичних досліджень Королівством Норвегія | 385 |

УДК 330:332:341

Наталія Миколаївна Внукова,

провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрНУ, доктор економічних наук, професор

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1354-4838>

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КЛАСТЕРНОЇ ПОЛІТИКИ У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ³

Актуальність. Європейська Комісія розглядає як пріоритет кластерну політику у процесах інноваційного розвитку, що впливає на євроінтеграційні зміни у економіко-правовому забезпеченні кластерного руху. Спеціальний портал ЄК присвячений всім напрямам кластерної політики [1]. Кластерна політика ЄС використовує кластери для реалізації пріоритетів ЄС.

Мета – визначити загальні засади економіко-правового забезпечення кластерної політики у євроінтеграційному інноваційному процесі.

Виклад основної частини. У спільній українсько-польській монографії, присвяченій кластерній політиці [2], розглянуто теоретико-концептуальні, методологічні та практичні аспекти інноваційного розвитку національних економік на основі кластерного підходу. Проаналізовано інноваційні та інституційні передумови формування та розвитку кластерів в Україні з урахуванням економічної політики кластеризації ЄС, що далі враховано у пропозиціях із використання кластерного підходу при формуванні регіональної політики, побудови ефективної системи кластеризації міської території. Але потребує більш глибокого аналізу сфера впливу і взаємозв'язку кластерної політики ЄС і інноваційного процесу, зокрема, під час воєнного стану.

Дослідники виділили наступні проблеми реалізації інноваційних процесів на вітчизняних підприємствах щодо низького рівня захисту і управління інтелектуальною власністю; недосконалого інституційного середовища підтримки інноваційного підприємництва та ін. [4]. Завданням є аналіз підходів у кластерній політиці ЄС, чи можна їх використати для удосконалення інноваційного процесу в Україні на кластерній основі.

³ Доповідь представлена у межах виконання НДР «Правове забезпечення інноваційного процесу в умовах глобальних викликів» - Державна реєстрація РК УкрІНТЕІ № 0120U104786

ЄК визначає кластери як групи компаній, пов'язаних економічних суб'єктів та установ, розташованих поблизу одна від одної та які мають достатній масштаб для розвитку спеціалізованих знань, послуг, ресурсів, постачальників і навичок [1]. Вважається, що саме кластеризація є драйвером інноваційного процесу, який може вплинути на створення більше робочих місць (на кластери припадає майже 25% загальної зайнятості в ЄС), за рахунок синергії реєстрації більше міжнародних торгових марок і патентів.

Єврокластери, що фінансуються через Програму єдиного ринку, є міжгалузевими, міждисциплінарними та транс'європейськими стратегічними ініціативами, що об'єднують галузеві кластери та інших економічних суб'єктів для реалізації Промислової стратегії ЄС. Перспективним є створення інноваційних бізнес-можливостей для МСП, щоб краще їх інтегрувати у європейські та глобальні стратегічні ланцюги створення вартості.

Європейські кластерні партнерства об'єднують ресурси та знання для конкретної спільної роботи над ініціативами, що підтримують їх промислові екосистеми. Пріоритетним є зосередження на інноваціях, розумних інвестиціях у спеціалізацію.

За результатами Кластерної панорами ЄС [3] наявність кластерів корелює з більш сильною інноваційною поведінкою, економічною продуктивністю і результатами працевлаштування. Це узгоджується з обґрунтуванням кластерної політики – і з основним фокусом кластерних організацій – підвищення інновацій на рівні фірми та конкурентоспроможності, підвищення стійкості.

Для вирішення задачі щодо визначення ролі кластерів у інноваційному процесі автором використано пошуковий сервіс Google Trends, який надає статистику попиту на ту чи іншу тему в різних регіонах світу або країнах у різних часових періодах [5]. Здійснено пошуковий запит у Google Trends тем «Innovation process», «cluster» у світі за часовий період останні 12 місяців (на 15 квітня 2024 року). Результати вимірювання показали, що пошуковий попит на інноваційний процес у світі надзвичайно високий, але має коливання, серед країн лідерів – країни Африки, країни ЄС від 20 по 40 місце, попит на кластер значно перевищує тему інноваційного процесу, лідери – ОАЕ, Китай, США, серед країн ЄС – Нідерланди. Великий розрив у попиті на тему інноваційного процесу і кластерів а Google Trends англійською мовою потребує додаткового дослідження.

Список використаних джерел:

1. Cluster policy : European Commission URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/cluster-policy_en
2. Reviewers: A. Bolewski, G. Ślusarz, V. Dergachova, Cluster Policy of

Innovative Development of the National Economy: Integration and Infrastructure Aspects : monograph / under the editorship of professor Svitlana Smerichevska. Poznań: Wydawnictwo naukowe WSPiA, 2020. 382 pages.

<https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/31413/78/monograph.pdf>

3. Franco Susana, Murciego Asier, Salado Juan Pablo, Eduardo Sisti, James Wilson, European Cluster Panorama 2021 Leveraging clusters for resilient, green and digital regional economies. 2021. European Commission P.116. URL:

<https://clustercollaboration.eu/sites/default/files/2021-12/European Cluster Panorama Report 0.pdf>

4. Мельник І.Ю., Бояринова К.О. Інноваційний процес: наукові підходи та проблеми реалізації. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2012. №. 6. URL:

<https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/1c85e651-3a00-485a-b70a-7f52caffb4f2/content>

5. Як користуватися сервісом Google Trends? URL: <https://adwservice.com.ua/uk/yak-korystuvatysya-servisom-google-trends>

**ПРАВОВА НАУКА І ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ
ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Матеріали
XV Міжнародної науково-практичної конференції
(24 травня 2024 р.)**

За редакцією авторів

Відповідальні за випуск: С. С. Лукаш, С. С. Ващенко

Комп'ютерне верстання: С. С. Ващенко

Підписано до друку 15.05.2024.

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. Обл. вид. арк. 25,4